

Intervjuguide

Innledende spørsmål: (Samtykkeskjema)

1. Generell informasjon om prosjektet og målsetninger
2. Stilling og utdanning og arbeidserfaring
3. Avdeling; Ansvar og arbeidsoppgaver og hvor mange ansatte

Erfaringer med mottak og lekkasjer

1. Mottak av råstoff: kan du beskrive generelle erfaringer med mottak av råstoff (pellets/ PVC) (hvem som lossert/tar imot og sender videre)
2. Kan du kort beskrive hvordan råstoff til plastikk transporteres; dvs. i hvilken form det transporteres, i sekker på paller, hvor tunge er pallene, oktabiner, tankbil
3. Hvor ofte tar dere imot råstoff? Ukentlig?
4. Hvor mange leverandører har dere for plastikk råstoff? Ev. sikrer de paller på samme måte?
5. Hvor ofte mottar dere paller med råstoff med skader og lekkasjer? Ca.

Rutiner og prosedyrer

6. Hva er virksomhetens rutiner eller prosedyre for mottak av paller med skade/lekkasjer? Finnes det spesifikke prosedyrer for mottak av paller med skade/lekkasjer?
7. Hvor ofte brukes disse rutinene/prosedyrene
8. har dere fått opplæring i håndtering av lekkasjer?
9. Hvordan viderefremmes tilfeller hvor man mottar paller med lekkasjer og skader? Hvor ligger terskelen for rapportering, hva rapporteres, og til hvem
10. Hvordan opplever dere oppfølging ift. Rapportering (avviksrapportering) av lekkasjer?
11. Hvordan tror du disse lekkasjene oppstår?
12. Hvem holdes ansvarlig?
13. Er dette en tema/problematikk som er med i virksomhetens HMS-system eller agenda?
14. Har ledelsen tatt opp/satt fokus på problematikken (møter, medarbeidersamtaler ect.)

HMS & sikkerhet

1. Dersom det ankommer paller med ka tenker du da? Hva innebærer det for ditt arbeid
2. Innebærer det ekstra arbeid å stoppe/håndtere lekkasjene? Kan du beskrive din erfaring rundt dette? Tidsbruk, og hva det innebærer praktisk
3. Påvirker dette arbeidsmiljøet/trivsel på arbeidsplassen? (ekstraarbeidet)
4. Kan disse lekkasjene påvirke sikkerheten på arbeidsplassen? Ved for eks. skjev vektfordeling/balanse, glatte gulv eller lignende?
5. Har dere hatt uhell som følge?
6. Hva gjør dere med råstoffet som er lekket ut på gulv/mottak?
7. Hvordan vil du beskrive risikoen for at råstoff kommer på avveie/ender opp i miljøet?
8. Har du innspill eller noe du vil tilføye som angår temaet?
9. Har dere noen gang hatt tilsyn hvor temaet har blitt tatt opp?

HMS-leder /

Innledende spørsmål: (Samtykkeskjema)

1. Generell informasjon om prosjektet og målsetninger
2. Stilling og utdanning
3. Avdeling; Ansvar og arbeidsoppgaver og hvor mange ansatte

HMS-system

1. kan du fortelle litt generelt om hvordan HMSen deres er organisert?
2. Har dere miljødelstyringssystem? ISO-sertifiseringer 14000-serien o.l.
3. Hvordan etterleves virksomhetens interne miljøkrav i forhold til plastsvinn?
4. Har virksomheten visjoner og målsetninger for ytre miljø? Hvordan formidles disse? policy
5. Er råstofflekkasjer et fokusområde i systemet? (møter, kampanjer, medarbeidersamtaler o.l.) **RisikoID**
6. Har dere utviklet prosedyrer for håndtering av råstofflekkasjer i mottak og andre avdelinger? Hvordan formidles disse i organisasjonen?

Måling

7. Har dere systemer for måling og registrering? Hvor ofte registrerer dere mottak av råstoff med skader/lekkasjer? **(systemer for måling risikoidentifisering)**
8. Har dere en oversikt over omfang av lekkasjer hyppighet, mengde **o.l.**
9. Har dere tatt opp problemet med leverandører eller transportører ?
10. Hvordan vil du beskrive situasjonen? Som generell bi-effekt av produksjon, eller et område med forbedringspotensial? Er det noe organisasjonen ønsker å utbedre? **Bærekraft**
11. Tror du det er mulig å iverksette tiltak for å redusere at lekkasjer oppstår ?
Leverandørbedømmelse/krav/**sertifiseringer o.l.**
12. Tror du det oppstår «skjulte kostnader» som følge av råstofflekkasjer? Tid, miljøpåvirkning ev. andre kostnader (**omdømme**)

Regulering & tilsyn

13. Har dere noen gang hatt tilsyn eller revisjoner hvor temaet har blitt tatt opp?
(intern/ekstern)
14. Er dette et tema som har blitt berørt/tatt opp i dialog med myndigheter eller ved **tilsyn**?
15. Er du kjent med regulering/forskrifter og lover som angår råstoff/plastikk utslipp: tillatelser,
16. Er dere kjent med frivillige ordninger/sertifiseringer (**OCS**) ?
17. Har du innspill eller noe du vil tilføye som angår temaet?

Innkjøper

Innledende sp.

1. Generell informasjon om prosjektet og målsetninger: *Transport er ID. Som mulig rute for pellet og andre typer råstoffutslipp. Se på hvordan råstoff, fraktes og rutiner og systemer i næringen*
2. Stilling og arbeidserfaring:
3. Avdeling; Ansvar og arbeidsoppgaver og hvor mange ansatte

Generelt om råstoffinnkjøp

1. Kan du fortelle litt om innkjøpsrutinene for råstoff
2. Kan du fortelle hvilke type leveranser dere mottar råstoff i? dvs. tankbil, paller, oktabiner?
3. Hva er det som ligger til grunn for de ulike leveranseformene?
4. Hvor mange leverandører har dere for plastikk råstoff?
5. Er det en type leveranser som skiller seg ut i form av hyppigere lekkasjer?

Måling og rapportering

6. Har dere en oversikt over antall leveranser og hvor mange som kommer med lekkasjer? Har dere systemer for måling av hyppighet?
7. Setter dere krav til leverandørene? Eller transportørene?
8. Har dere gjennomført leverandørbedømmelse for råstoffleverandører?
9. Hvis dere rapporterer til leverandør, får dere noen form for oppfølging eller tilbakemelding?

Systemer og prosedyrer

10. Har dere prosedyrer for rapportering av skader på leveranser? (hva rapporteres, til hvem)
11. kjent med frivillige ordninger/sertifiseringer (OCS) ?

Intervjuguide 2

NGO

1. verv og erfaring
2. Hva jobber du med og hvor lenge har du jobbet aktivt med plastproblematikken?

Industrien:

3. **Kjenner du til hvordan plast-industrien i Norge og Europa er organisert? Preget av store eller små aktører ?**
4. Jeg ble fortalt på et seminar at industrien har gjort mye de siste årene for å redusere utslipp (Bo Eide).. **kan du fortelle meg litt om denne utviklingen... hva som har blitt gjort og hvordan tilstanden var før?**
5. **BMP: OCS:** er du kjent med programmet OCS og ZPL?

Programmet fokuserer på opplæring, i alt fra produksjon til transport og håndtering i hele verdikjeden (produsenter, transportør og omstillere)

6. I Norge er dette programmet lite utbredt i næringen. Ingen av de jeg har intervjuet har hørt om programmet... Det fremstår i programmets årlige rapport at det kun er råvareprodusenter som er med i programmet her i landet + to bulk-tank transportører: hva tror du ligger til grunn for at programmet har så liten utbredelse i Norge?
7. **Tror du programmer som OCS kan være en del av løsningen for å redusere utslipp av plastråstoff?**

Noen studier jeg har sett viser at dette programmet viser at det har redusert utslipp til en viss grad.

hvor viktig er det at de ulike aktørene har fått opplæring i håndtering og praktiserer «good housekeeping»?

8. I intervju hos en plastomstiller ble jeg fortalt at det er hull og lekkasjer i så mye som 1 tredjedel av leveransene de får av plastråstoff (i sekker på paller). I tillegg ble jeg fortalt at dette var noe de gjentatte ganger har tatt opp med leverandør, uten å bli hørt, og jeg ble fortalt at produsentene hevder dette ikke er et problem i resten av Europa og at de kun får klager fra Norge angående dette. **Hva tenker du om det?**

oppfølging:

Den ene aktøren jeg har vært i kontakt med fortalte som jeg nevnte at de ikke blir hørt, og at de bare må finne seg i hva leverandøren bestemmer altså at de ikke har noe innflytelse. **Hva tenker du om det?**

Har disse aktørene for mye makt?
Hvordan vil du beskrive endringsviljen til industrie?

9. Jeg fant også ut at ingen av de aktørene jeg har vært i kontakt med ikke har noen konkret oversikt over antall leveranser som de tar imot med lekkasjer. Måling og rapportering er viktig del av god HMS-praktisering mtp. identifisering av problemområder, iverksette tiltak og forbedringer.

Dette vanskeliggjør jo det å faktisk få oversikt over omfanget av problemet: **Hvor viktig tror du det er at industrien faktisk gjennomfører slike målinger?**

Regulering og tilsyn:

1. **Kan du fortelle litt om hvordan industrien reguleres? Hvilke departement som er ansvarlig og hvordan de fører tilsyn?**

lovgivning og forskrifter?

Er alt basert på tillatelser (og kun for de store aktørene) ?, ev. hva slags reguleringer er knyttet til disse ?

Hva med de mindre omstillerne og transportørene?

En av aktørene jeg har vært i kontakt (omstillere) med hadde ingen utslippstillatelser hvor de hevdet at utslipp av pellets var et «ikke-problem» hos dem.

En annen kunne fortelle at dette generelt ikke var et problem hos dem men en leverandør Willumsen som de opplevde at skillete seg ut.

Hvordan kan det ha seg at enkelte aktører opplever lekkasjer på leveranser som problematisk mens andre hevder det er et «ikke-problem»?

Forskjellig type leveranser?

Regionale forskjeller i transport?

holdninger ?

Her kan du prøve og oppfølge: **om hvilke forskrifter de må forholde seg til altså disse mindre aktørene?**

DSB i samarbeid med flere andre tilsynsetater har i April gjennomføre en landsdekkende risikoaksjon hvor for å sjekke om industri- og avfallsbedrifter vet hvilke farer som kan oppstå på arbeidsplassen.

Ingen av de tre aktørene jeg har vært i kontakt med hadde utført risikoanalyser knyttet til håndtering av råstoff eller gjort noen form får telling/måling av mottak av råstoff med lekkasjer.

Er du kjent med tilsynsaksjoner hvor plastråstoff har vært et tema?

Ev. Hos omstillere eller produsenter ? kun hos de større produsentene da?

2. Hvilke utfordringer tror du er knyttet til regulering og tilsyn av næringen da kanskje mtp. utslipp av råstoff på et overordnet nivå?
3. Transport av råstoff har i lang tid blitt pekt på som en kilde til utslipp av plastråstoff. Samtidig så er ikke plastråstoff klassifiseringspliktig eller så vidt jeg vet om noen form for forskrifter som regulerer sikker transport av råstoff. Mine funn tyder på at den foretrukne emballasjen er svært sårbar for punkteringer og fuktighet under transport.

Hva tror du er årsaken til at transport (på land) av et materiale som har så lang nedbrytningstid ikke reguleres på linje med andre miljøgifter som er persistente?

4. Norge har forpliktet seg via internasjonale avtaler som havrettstraktaten til å sikre det marine miljø mot forurensning både fra sjø- og landbasert virksomhet, med blant annet å sørge for at industrien iverksetter BMP. **I hvilken grad tror du myndighetene (Norge og andre land) faktisk lever opp til denne forpliktelsen?**
5. Flere aktører i industrien må hovedsakelig forholde seg til IK-HMS og arbeidsmiljøloven, som bygger på prinsipper om en form for selvregulering. **Hva tenker du om det?**

hensiktsmessig? Eller kanskje potensiell svakhet?

Selv om aktørene jeg har vært i kontakt med sier de gjør det det kan for å rydde og samle sølte pellets var det ingen av dem som hadde noen form for nedskrevne prosedyrer for håndtering av råstoff i mottak, eller hadde noe annet utstyr enn kost.

Og som nevnt var det ingen av dem som hadde noen form for oversikt over mottak av leveranser med lekkasjer. Eller som hadde gjennomført noen form for risikoanalyser knyttet til håndtering av råstoff.

Upstream/ downstream: strandrydding

1. Kan du fortelle litt om funn dere gjør av plastråstoff ved strandryddeaksjoner?

Ev. hvor det finnes konsentrasjoner?

er det langtransportert?

Kilder?

2. Det har de siste månedene blitt mye fokus i mediene og blant folk når det kommer til plastforurensning. **Hvor viktig er det at problemet nå får den oppmerksomheten det gjør og hvilken innflytelse tror du dette kan ha på utviklingen med tanke på adferd til folk, industrien og myndighetene?**

3. Hvordan vil du beskrive de største utfordringene med plastforurensning sett fra myndighetene/samfunnsperspektiv?

Hva er de største utfordringene? Svak regulering?
Kompleksitet og omfang?
Kildene?

4. Når det kommer til funn av plast som gjøres i de ulike ryddeaksjonene, hvordan formidles disse? Direkte til næringen? Eller via forskning eller myndigheter? Altså hvordan vil du beskrive tilbakemeldingskjeden?

Miljøovervåking: hvordan brukes disse instrumentene som:
Nurdle-hunt?
OSPAR
Kommunen?
Polluter pays?
Må det politianmeldes?

5. I så fall hva er utfordringer med denne kjeden?

6. Mtp. hvor mye plast som entrer omgivelsene daglig, hvilke løsninger tror du kan være med på å redusere disse utslippene? Hvor bør man rette fokus?

strengere regulering?
adferdsendringer?

7. Hvilken rolle tror du næringen vil ha i fremtiden mtp. å redusere mengden plast som entrer miljøet?

**8. Hva med myndighetene ? nasjonalt og internasjonalt
Regulere feed-stocken? På den måten prøve å lukke sirkelen?
Klassifisere plast som farlig material?**

9. Det har siden 70-tallet blitt publisert en rekke studier som har pekt på problemet med plast i omgivelsene... hva tror du er grunn til at det har tatt så lang tid for at problemet å komme på dagsordenen?

10. Det er et kjent fenomen at storulykker og andre uønskede hendelser har ledet til utbedring av lovverk og forskrifter i det sosiotekniske systemet, I hvilken grad tror du at offentlig opinion kan være med på å sette fokus på og lede til nye reguleringer for plastindustrien?

11. I mange andre næringer er god miljøprestasjon, sertifiseringer o.l. enstydig med konkurransefortrinn og tilgang til markeder (oppdrettsnæringen er et eks. på dette) : Tror du dette er noe som kan eller vil kunne overføres til plastindustrien ?

Intervjuguide 4

Norsk Industri

1. informert samtykke + båndopptaker : info om studien
2. Jobb og erfaring

1. Kan du fortelle litt om hvordan plastnæringen i Norge er organisert og hva slags type aktører som er medlem hos dere?

Utgjør dette en stor andel av plastindustrien i Norge?

Hovedsakelig omstillere?

Har dere medlemmer som er råstoffprodusenter?

2. Kan du beskrive deres rolle som næringens bransjeorganisasjon?

Hva gjør dere?

Jeg ble fortalt at dere bisto aktører og ga veiledning i Lean produksjon, kan du fortelle noe om hva dette går ut på?

3. Hvor lenge har dere hatt «plastavdeling» eller betydelig bidra av medlemmer fra plastnæringen?

4. Kjenner du til noen andre bransjeorganisasjoner som jobber opp mot plastnæringen i Norge?

5. På hvilke andre felt bistår dere aktører fra plastnæringen?

Jeg har vært inne på nettsidene å sett litt og funnet en del informasjon om fokusområder som Miljø og HMS. Kan du fortelle litt hvordan dette formidles?

Lovverk?

Forskrifter?

Arbeiderne?

miljø?

HMS?

Bærekraft?

6. Kjenner du til OCS?

Dette er et frivillig program utviklet av plastnæringens bransjeorganisasjon i USA, med sikte på å redusere utslipp av plastråstoff som pellets, pulver osv.

OCS fokuserer på opplæring og prosedyrer, samt en del fysiske oppgraderinger som avløpsfiltre o.l.

7. Mtp. å redusere utslipp, tror du det er viktig at aktører i næringen sørger for god opplæring og klare prosedyrer for håndtering av råstoff.

Er dette noe dere har hatt fokus på? Utslipp og håndtering av råstoff?

Ingen av aktørene jeg har vært i kontakt med (omstillere) har noen form for nedskrevne prosedyrer for håndtering av råstoff eller gjennomført noen form for risikoanalyser og målinger

Opplæring

hva de skal gjøre når det lekker fra sekker
utstyr til opprydding : tape og kost

8. Hva er deres rolle opp mot myndighetene?

9. Driver dere noen form for forskning eller bruker dere forskning som et ledd når dere bistår aktører?

Hvilke forskningsfelt bidrar ?
organisasjons og læringsteori?
HMS?

10. Det har i den siste tiden blitt mye fokus på plast og plastforurensning i mediene og det finnes lite tvil om dette er et vesentlig problem. Har dere merket noe til dette fokuset fra offentligheten?

eks. bekymrede medlemmer
Mer tilsyn og fokus fra myndighetene?
nye internasjonale avtaler og EU-direktiv?
Press fra NGOer
Press til å fase ut plast i kommuner, butikker

arbeidsplasser ect.

11. Transport av råstoff har lenge blitt utpekt som en kjent kilde til utslipp av råstoff, da forsendelsene går gjennom mange ledd og er sårbare for punkteringer

OCS som jeg nevnte tidligere er et program som også er myntet på transportører altså hele verdikjeden.

En av aktørene i min undersøkelse fortalte om hull og lekkasjer (som var lappet igjen) på så mye som hver tredje leveranse. (på pall)

Er dette noe dere er kjent med?

Evt. Hva tror du kan være med på å redusere omfanget eller forekomsten av dette? (dette er snakk om mindre lekkasjer, men med en kronisk karakter)

Labeling av godset som sårbart?
definert som miljøgift?

I tillegg opplever de at de må bare finne seg i hva leverandør bestemmer... en av aktørene har etterlyst bedre sikring av pallene, med papp på sidene som kan beskytte mot støt o.l. under transport. Da fikk de svar fra leverandørene i Europa at de stilte seg spørrende for dette var bare et problem i Norge og ikke i Europa.

Hva tenker du om dette?

Mange av aktørene i Norge er jo mindre og har ikke innflytelse... Er dette et felt dere kunne bistått?

12. Hva er grunnen til at programmer som OCS ikke er innført i næringen? Eller innført før nå? Et par aktører har etter hvert meldt seg inn det siste året....

13.